

Tibet

Land en volk

Tibet ligt voor een groot deel in de Himalaya en is daarmee een van de hoogst gelegen landen ter wereld. Het was voorheen een onafhankelijke staat met een theocratische regering die geleid werd door de Dalai Lama. In de uithoeken van het land heersten locale krijgsheren. Sinds 1950 wordt Tibet bezet door China.

Het aantal Tibetanen wordt geschat op zo'n 7 miljoen. Daarnaast wonen er inmiddels enkele miljoenen Chinezen in de regio.

Leefwijze en cultuur

De Tibetaanse cultuur is altijd in grote mate geïsoleerd gebleven van de omringende landen en is nog altijd deels nomadisch. Veel ouderen zijn analfabeet en in de meer afgelegen gebieden kunnen kinderen vaak niet naar school. Vóór de Chinese inval van 1950 kende de samenleving een vorm van lijfeigenschap en horigheid met een harde discipline waarbij martelingen geen uitzondering waren. Verder wonen veel Tibetanen in dorpen, terwijl niet-Tibetanen overheersen in de groeiende steden.

Tibetaanse kunst en muziek is sterk religieus getint en heeft de laatste decennia ook invloed uitgeoefend in de westerse wereld (New Age). Andersom heeft de Tibetaanse muziek invloed ondergaan van Rock-'n-Roll en van Indiase muziekvormen. Tibet kent verder een oude traditie van toneel met dans, zang en muziek.

Taal

In Tibet worden meerdere vormen van Tibetaanse talen gesproken. In de steden is de gangbare voertaal meestal Chinees, net als op alle scholen voor voortgezet onderwijs. Op de basisscholen is de voertaal vaak wel een van de Tibetaanse talen.

Bestuur en verdrukking

Het vroegere Tibet vormt het zuidwestelijke deel van het huidige China. Binnen het Tibetaanse gebied bestaat sinds 1964 de Autonome Tibetaanse Regio. Voor het overige is het Tibetaanse gebied deel uit van drie Chinese provincies. De Autonome Tibetaanse Regio wordt geleid door een regering met een Tibetaanse voorzitter, maar deze is in de praktijk volledig afhankelijk van de Chinese Communistische Partij.

Na de verovering door China werd, net als elders in China, elke godsdienst onderdrukt. Kloosters werden geplunderd en vernietigd en eeuwenoude Boeddhistische geschriften werden verbrand of verwerkt tot toiletpapier. In de centrale planeconomie van de Chinese regering werd besloten verbouw van gerst te vervangen door tarwe en rijst, wat leidde tot mislukte oogsten in het Tibetaanse klimaat. Verder is er een actief migratiebeleid waarmee steeds meer Chinezen in de regio komen wonen teneinde de Tibetaanse cultuur weg te drukken.

Na de dood van Mao in 1976 werd het regime weliswaar versoepeld, maar opstanden tussen 1987 en 1993 werden met harde hand onderdrukt. Ook heden ten dage vindt er zware onderdrukking plaats, waarbij martelingen in de gevangenis aan de orde van de dag zijn.

Godsdienst

Tibet kent enkele eigen vormen van het Boeddhisme. Kenmerkend is onder meer het geloof in wedergeboren leraren, waarvan de Dalai Lama een bekende verschijning is. Ook de Boeddha kan volgens Tibetaans geloof in menselijke gedaante verschijnen. Verder kent men een aantal geschriften die ooit verborgen waren om eens herontdekt te worden op een moment dat de wereld er klaar voor is. Tenslotte kent men het zogenaamde Tibetaans Dodenboek. Hieruit wordt bij een stervende of overledene gelezen om hem te begeleiden naar het volgende leven.